Dosarul:nr. 2r-2301/24 Judecător: Boțan Olga
2-23146635-02-2r-08082024

D E C I Z I E

11 noiembrie 2024 *****

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

având în componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Olga Cojocaru și Andrei Cașcaval

examinând fără participarea părților, recursul declarat de S.C ,,Gonvaro-Con" S.R.L, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de S.C ,,Gonvaro-Con" S.R.L împotriva lui Dinari Cojocaru cu privire la constatarea lezării onoarei, demnității și reputației profesionale, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 18 iulie 2024, prin care acțiunea a fost scoasă de pe rol,

c o n s t a t ă:

La 13 octombrie 2023 S.C ,,Gonvaro-Con" S.R.L s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată depusă împotriva lui Dinari Cojocaru cu privire la constatarea lezării onoarei, demnității și reputației profesionale.

În ședința de judecată reprezentantul pârâtului Dinari Cojocaru, avocatul Bolboceanu Ana, a solicitat scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, pe motivul nerespectării procedurii prealabile.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantei S.C ,,Gonvaro-Con" S.R.L, avocatul Andrei Briceac, a solicitat respingerea demersului.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 18 iulie 2024, s-a scos de pe rol în temeiul art.267 lit.a) CPC, cererea de chemare în judecată depusă de S.C ,,Gonvaro-Con" S.R.L împotriva lui Dinari Cojocaru cu privire la constatarea lezării onoarei, demnității și reputației profesionale, pe motiv că reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară.

La 30 iulie 2024, S.C ,,Gonvaro-Con" S.R.L a declarat recurs împotriva încheierii primei instanțe din 18 iulie 2024, solicitând casarea acesteia cu trimiterea cauzei pentru examinare în instanța de fond.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu încheierea primei instanțe, deoarece o consideră ca ilegală și neîntemeiată, dat fiind faptului că la examinarea cauzei, instanța de judecată a încălcat şi aplicat eronat normele de drept material şi normele de drept procedural, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată şi a interpretat eronat legea.

În acest sens relevă că instanța de judecată nu a motivat clar de ce adresa Primăriei mun. Chişinău (locul de muncă al Pârâtului) nu este suficientă pentru a considera respectarea procedurii de notificare prealabilă. Faptul că această adresa nu este domiciliul pârâtului nu

semnifică nerespectarea procedurii prealabile. S.C ,,Gonvaro-Con" S.R.L nu cunoștea adresa de domiciliu a pârâtului. Astfel, având în vedere funcția pe care o îndeplinea pârâtul la ședința CMC din 11 septembrie 2023, (evenimentul ce a stat la baza depunerii acțiunii în prezenta cauză), S.C ,,Gonvaro-Con" S.R.L a expediat cererea prealabilă la adresa Primăria mun. Chişinău - locul unde pârâtul activează în calitate de consilier. Anume în timpul exercitării funcției de consilier, pârâtul a lezat onoarea, demnitatea şi reputația profesională a S.C ,,Gonvaro-Con" S.R.L. Din acest motiv, cererea prealabilă a fost expediată la adresa Primăriei mun. Chişinău.

Lipsa mențiunii/semnăturii pârâtului pe avizul de recepție nu este un argument concludent. Or, este evident că pârâtul îndeplinind funcția de consilier nu va sta să recepționeze corespondența. Semnarea avizului de către persoana responsabilă de corespondență din cadrul Primăriei mun. Chişinău constituie că cererea prealabilă a fost recepționată

Astfel, menționează că persoana din cadrul Primăriei mun. Chişinău care a recepționat cererea prealabilă depusă de S.C ,,Gonvaro-Con" S.R.L şi-a îndeplinit obligația prevăzută de art. 17 din Legea nr.436 din 28.12.2006. După semnarea avizului de recepție, persoana urma să transmită cererea prealabilă pârâtului. Neexecutarea acestui fapt de către ultima nu a fost demonstrat.

Respectiv, argumentele pârâtului conform cărora el nu ar fi recepționat ulterior cererea prealabilă sunt lipsite de suport probatoriu.

Astfel, consideră recurentul că prin scoaterea acțiunii de pe rol pe motivul nerespectării procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară reclamantului i se încalcă dreptul de acces la justiție prevăzut de art.6 (1) CEDO.

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, 3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părţilor.

Analizând argumentele invocate în cererea de recurs, în cumul cu materialele cauzei, Colegiul Civil consideră recursul neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art.427 lit.a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform prevederilor art.267 lit.a) CPC, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care:

a) reclamantul nu a respectat procedura, prevăzută prin lege sau prin contractul părților, de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, inclusiv prin mediere.

La caz se constată că ***la 13 octombrie 2023 SC "Gonvaro-Con" S.R.L s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată*** depusă împotriva lui Dinari Cojocaru cu privire la constatarea lezării onoarei, demnității și reputației profesionale.

Astfel, obiectul cererii de chemare în judecată îl constituie apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale, iar modul și ordinea apărării valorii menționate sunt reglementate de Legea nr.64 din 23.04.2010 ,, Cu privire la libertatea de exprimare, fapt care este menționat expres în art.1 alin.(1) al Legii respective.

Conform prevederilor art.14 alin.(1) din Legea nr.64 din 23.04.2010, (1) Cauzele cu privire la defăimare se examinează în procedură contencioasă conform prevederilor prezentului capitol şi ale Codului de procedură civilă

De asemenea, art.15 alin.(1) al aceiași Legi stabilește că persoana care se consideră defăimată poate solicita, ***prin cerere prealabilă***, autorului informației şi/sau persoanei juridice care a răspândit-o rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor şi compensarea prejudiciului cauzat. În caz de deces al persoanei defăimate, cererea prealabilă se depune de către persoana interesată.

(2) Cererea prealabilă se depune în termen de 20 de zile de la data la care persoana a aflat sau trebuia să afle despre informația defăimătoare. Acesta este un termen de prescripție. La împlinirea unui an din ziua defăimării, persoana nu poate solicita repunerea sa în termenul de depunere a cererii prealabile.

(3) Persoana va indica în cerere informația pe care o consideră defăimătoare şi, în cazul răspîndirii unor relatări cu privire la fapte, circumstanțele care demonstrează că informația este în esență falsă sau, în cazul răspândirii judecăților de valoare, circumstanțele care demonstrează că acestea nu se bazează pe un substrat factologic suficient.

Mai mult ca atît, reieșind din prevederile art.17 alin.(1) al legii respective, (1) Cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare poate fi depusă în termen de 30 de zile. ***Acest termen curge de la:***

a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă

Totodată, art.18 alin.(4) lit.b) și c) din Legea nr.64 din 23.04.2010 indică expres că (4) La cererea de chemare în judecată se anexează ***copia de pe cererea prealabilă cu dovada expedierii sau înmânării acesteia pârâtului și răspunsul la cererea prealabilă***.

În același timp, conform art.38 alin.(1) Cod Civil, domiciliul persoanei fizice este locul unde aceasta își are reședința obișnuită. Se consideră că persoana își păstrează domiciliul atît timp cît nu și-a stabilit un altul.

(2) Reședința obișnuită demonstrează o legătură apropiată și stabilă a persoanei fizice cu locul vizat. La determinarea reședinței obișnuite se iau în considerare toate elementele de fapt relevante, în special durata și regularitatea prezenței persoanei în locul vizat, precum și condițiile și motivele acestei prezențe.

(3) Reședința temporară a persoanei fizice este locul unde își are locuința temporară sau secundară.

(4) Stabilirea sau schimbarea domiciliului nu operează decît atunci cînd cel care ocupă sau se mută într-un anumit loc a făcut-o cu intenția de a avea acolo reședința obișnuită. Dovada intenției rezultă din declarațiile persoanei făcute la autoritățile competente să opereze stabilirea sau schimbarea domiciliului, iar în lipsa acestor declarații, din orice alte împrejurări de fapt.

(5) Persoana al cărei domiciliu nu poate fi stabilit cu certitudine se consideră domiciliată la locul reședinței sale temporare.

(6) În lipsă de reședință temporară, persoana este considerată că domiciliază la locul ultimului domiciliu, iar dacă acesta nu se cunoaște, la locul unde acea persoană se găsește.

Potrivit art. 39 alin.(1) Cod civil, până la proba contrară, domiciliul sau reședința temporară a persoanei fizice se prezumă că se află la locul menționat ca atare în buletinul de identitate sau, după caz, în alt act de identitate prevăzut de lege

În accepțiunea art. 22 Cod civil, (1) Se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informații într-un scop juridic.

(2) Notificarea poate fi făcută prin orice mijloace adecvate circumstanțelor dacă legea sau actul juridic nu impune o anumită cerință de formă.

(3) Notificarea produce efecte din momentul cînd ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întârziat.

(4) Notificarea se consideră ajunsă la destinatar:

a) cînd este predată destinatarului;

b) cînd este predată la adresa poștală indicată de destinatar în acest scop ori, în lipsa acesteia, la sediul destinatarului persoană juridică sau la domiciliul destinatarului persoană fizică;

c) în cazul unei notificări transmise prin poștă electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, cînd poate fi accesată de către destinatar; sau

d) cînd este pusă în orice alt fel la dispoziția destinatarului într-un loc și într-un mod care fac posibil în mod rezonabil accesul destinatarului, fără întârziere.

Raportând exigențele Legii la circumstanțele de fapt, Colegiul constată în speță că actul judecătoresc contestat este emis cu respectarea normelor procedurale, or, în condițiile în care reclamantul solicită încasarea prejudiciului moral cauzat prin răspândirea informațiilor defăimătoare, care lezează onoarea și demnitatea persoanei care sunt reglementate de Legea nr.64 din 23.04.2010, astfel reclamantul avea ***obligația de a respecta procedura prealabilă prevăzută prin Lege***, stabilită la art.267 lit.a) a Codului de procedură Civilă.

Or ținând cont de cele menționate supra este cert și fără echivoc că, natura juridică a raportului litigios reiese din legea cu privire la libertatea de exprimare și respectiv, repararea prejudiciului moral rezultă drept urmare a acestui raport.

Drept urmare, se constată cu certitudine faptul, că S.C „Gonvaro-Con" S.R.L, în calitate de ***reclamant nu a respectat procedura prealabilă la înaintarea acțiunii***, or, la cererea de chemare în judecată nu au fost anexate careva înscrisuri, sau o altă confirmare, ce ar proba parcurgerea în mod deplin a căii prealabile de soluționare a litigiului pe cale extrajudiciară, ***și anume expedierea cererii prealabile pârâtului Dinari Cojocaru cu anexarea răspunsului la cererea prealabilă***.

Alegațiile recursului precum că instanța de fond în mod eronat a considerat că reclamantul eronat a comunicat cererea prealabilă prin intermediul poștei terestre la adresa Primăriei mun. Chișinău - mun. Călărași, bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, 83, dat fiind faptului că aceasta nu este adresa domiciliului pârâtului și nici nu se poate deduce care a fost corespondența expediată acestor/acestei entități/persoane, sunt lipsite de careva substanța.

Or pârâtul nu a confirmat recepționarea acesteia la adresele indicate în cererea prealabilă, fiind de diligența părții reclamante de a verifica corectitudinea adresei la care a trimis cererea prealabilă.

Mai mult ca atât, reclamantul nici nu a prezentat careva probe precum că, ar încerca să obțină date cu privire la domiciliul pârâtului. Corespunzător, instanța just a conchis că, reclamantul nu a epuizat procedura prevăzută prin lege de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară.

Respectiv, încheierea Judecătoriei Chişinău sediul Centru din 18 iulie 2024 prin care a fost scoasă de pe rol acțiunea reclamantei S.C „Gonvaro-Con" S.R.L pe motiv că de către reclamant nu a fost respectată procedura, prevăzută prin lege sau prin contractul părților, de

soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară a fost emisă cu respectarea normelor procedurale.

Colegiul Civil, consideră necesar de a reitera dispozițiile art.2 alin.(1) CPC, care prevăd expres că, procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun şi în cele specializate este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de prezentul cod şi de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova şi prezentului cod.

În temeiul dispozițiilor art.61 alin.(1) CPC părțile sânt obligate să se folosească cu bună-credinţă de drepturile lor procedurale.

Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Mai mult decât atât, în conformitate cu prevederile art.9 CPC, instanței de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfăşurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalității părţilor în drepturi, art.26 CPC, motiv din care exonerarea unui participanți la proces de obligaţia legală, reprezintă în esenţă o favorizare nejustificată, în frauda regulilor unui proces echitabil.

Instanța reține în acest sens că respectarea principiului preeminenței dreptului constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art.6 par.(1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale (Roşca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005, par.24, f.d.28).

Inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în acelaşi timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curţii Constituționale, (hotărârea Curţii Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție sine qua non a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

Prin prisma acestor raționamente, ținând cont de faptul că, cererea de recurs este neîntemeiată, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de SC ”Gonvaro-Con” S.R.L, de a menține încheierea Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 18 iulie 2024.

În contextul celor expuse, conform art.427 lit.a), CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de SC ”Gonvaro-Con” S.R.L

Se menține încheierea Judecătoriei Chişinău sediul Centru din 18 iulie 24, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SC ”Gonvaro-Con” S.R.L împotriva lui Dinari Cojocaru cu privire la constatarea lezării onoarei, demnității și reputației profesionale.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului Marina Anton

Judecătorii Olga Cojocaru

Andrei Cașcaval